

VIII. MITJANS DE PRODUCCIÓ AGRÀRIA

2. COMERCIALIZACIÓ DE LLAVORS, PLANTES HORTÍCOLES, PLANÇONS DE FRUITERS I VINYA

En l'actualitat, aspectes tan importants dels cultius com la productivitat, la resistència a plagues i a malalties, unes certes qualitats organolèptiques i determinades característiques que puguen afavorir la comercialització, moltes vegades depenen més dels mitjans de producció vius utilitzats (plançons i patrons de fruiters o de plantes hortícoles, llavors, etc.) que de les labors i els tractaments que puguen realitzar-se durant la fase de cultiu.

Per això, a més de tindre'n en compte els costos i els resultats monetaris en els comptes econòmics de l'agricultura, és convenient analitzar les variacions quantitatives i qualitatives produïdes en el material genètic utilitzat en el sector agrari valencià l'any 2024.

2.1. Plançons de cítrics

Al llarg de l'any 2024 es van produir en els vivers situats en la Comunitat Valenciana 3.368.607 plançons. Esta producció va ser de 37.031 unitats superior a l'any 2023, xifra que representa un augment d'un 1,1%.

Les dades queden arreglades en el quadre 8.9 i en el gràfic 8.8. Analitzant estos s'observa un comportament dispar entre les diferents tipologies de classificació dels cítrics. Així doncs, s'observa que el creixement més significatiu quant al nombre de plantes va tindre lloc en el grup de les llimeres, que van tindre un creixement de 104.394 plançons i arribaren als 620.671 plançons, amb un creixement d'un 20,2%. D'altra banda, el descens més important, quant al nombre de plantes, va ser en els mandariners híbrids amb una disminució de 64.364 exemplars, que en percentatge va significar una retracció d'un 11,9% respecte a l'any anterior.

La producció de patrons en 2023 pot vore's en el quadre 8.10 i en el gràfic 8.9.

De tots els patrons va destacar el *Citrange carrizo*, que continua sent el més venut, amb 1.081.397 unitats, un 32,1% del total, però amb un augment d'un 11,4% respecte a 2023, seguit del *Citrus macrophylla*, amb una producció de 838.188 unitats i amb una disminució d'un 1,5%.

A més, també és interessant considerar les diferents combinacions entre patrons i varietats comercials que s'oferixen en el quadre 8.11. Per a l'any 2024 van destacar les combinacions del patró *Citrange carrizo* amb diferents varietats de les diferents espècies de cítrics. En total, 1.081.397 unitats de les 3.368.607 unitats totals. En el cas dels tarongers, els prop de 639.407

exemplars es van empeltar sobre *Citrange carrizo* (un 44,9%), sobretot de les varietats Lane Late, navelina i València delta, que van arribar als 383.408 exemplars entre les tres. La combinació de tarongers amb *Citrus macrophylla* va disminuir considerablement i es va situar en 234.811 unitats, que representen un 16,5% dels plançons de tarongers.

La combinació del *Citrange carrizo* amb clementiners també va ser important, aconseguint els 235.757 exemplars, sobretot de clemenules i oronules, amb 128.680 i 24.623 exemplars respectivament. Amb *Citrange C-35* es van combinar 150.104 unitats de clementiners, entre els quals destaquen fonamentalment clemenules i oronules.

Per als mandariners híbrids, el patró més utilitzat va ser el *Citrus macrophylla*, amb 150.150 unitats, entre les quals destaquen les varietats Nova, Nadorcott i Murina. En segon lloc, es va situar el patró Forner Alcaide-5, amb 72.799 unitats, usat preferentment amb les varietats Kinnow i Arcit-1614.

Per als mandariners satsuma, el *Citrange carrizo* va ser, així mateix, utilitzat com a patró en un 50% dels casos, amb 24.815 exemplars, que van suposar un augment d'un 18%, dels quals, 12.592 es van combinar amb Owari i 12.223 amb Okitsu.

En llimeres i llimers, és el *Citrus macrophylla* el que destaca per les seues qualitats. Així doncs, la seua producció va pujar a 325.659 exemplars i va ocupar el primer lloc en estes espècies, amb un 52,5% del total de patrons amb llimeres. L'ús majoritari va ser sobre llimera Fina (142.790 unitats) i Eureka (72.120 unitats). També s'ha d'esmentar l'ús del *Citrus volkameriana*, amb 111.540 exemplars de llimeres, entre les quals destaca principalment Eureka, amb 90.456 unitats. Així doncs, la varietat Eureka se situa com la primera varietat de llimeres demandada pel mercat, amb 249.536 unitats, que van suposar un 40,2% de la demanda de llimeres.

2.2. Plançons de fruiters no cítrics

Els vivers de fruiters de la Comunitat Valenciana en 2024 van produir un nombre de plançons de fruiters de 3.320.501 unitats, que va suposar una disminució del 20,7% respecte a 2023.

Com pot observar-se en el quadre 8.12 i en el gràfic 8.10, el repartiment territorial d'esta xifra va ser molt desigual, perquè un 78% va correspondre a la producció de la província de València; un 11,6%, a la de Castelló, i un 10,4%, a la d'Alacant.

Dels prop de 3,32 milions de plançons produïts en la Comunitat Valenciana, un 32,4% va correspondre a la producció d'ametlers, amb 1.075.117 unitats; 485.160 unitats, a caquis, un 14,6%, i 279.929 unitats, a oliveres, un 8,4%.

En el cas de l'ametler esta xifra suposa una continuïtat en la demanda que està experimentant el subsector agrícola per esta espècie. Tenint en compte la sèrie històrica des de 2010, en la qual en 2016, 2017 i 2021 van tindre una demanda extraordinària de plançons, s'observa que des de 2022 hi ha una tendència a la baixa en la demanda d'ametlers. En 2024, la producció de plançons d'ametler es va situar en 1.862.019 unitats, raó per la qual es va produir una disminució d'un 15% respecte a 2023. Un 52,5% de la producció de plançons d'ametler van correspondre a la varietat Avijor; un 16,9%, a Pentacebas, i un 9,3%, a Guara. La producció de plançons d'ametler es va concentrar a la província de València amb un 81,3%; a Alacant un 12,8%, i Castelló, amb un 5,8%.

Els plançons de caqui, amb 485.160 exemplars van representar el 14,6% del total de plançons de fruiters. Esta producció va suposar un lleuger augment d'un 8,7% respecte a 2023. Esta xifra confirma l'estabilització de les noves plantacions d'esta espècie. La varietat roig brillant, amb una producció de més de 448.180 unitats (92,3%), va ser la varietat amb una comercialització major. La província amb més producció va ser la de València, amb un 88,2% de la producció de plançons de caqui.

Els plançons d'olivera van suposar una producció de 279.929 unitats, que van representar un 8,4% dels plançons produïts i van registrar un lleuger augment d'un 3,4% respecte a 2023, xifra que confirma una estabilització de la demanda d'esta espècie.

Els plançons de bresquilleres, que inclouen nectarines, paraguaians i platerines, van tindre una producció de 276.919 unitats, que van representar un 8,3% de la producció de plançons de fruiters. Esta producció va representar un cert augment respecte a 2023 (8%), quan es van comercialitzar 256.516 plançons. Esta xifra indica la demanda estable del sector en este cultiu. La província amb més producció d'esta espècie va ser la València, amb un 90% de la producció de bresquilleres.

La producció de magraners va ascendir a 162.540 unitats en 2024, xifra que va suposar un augment significatiu en relació amb 2023 (138.859 unitats).

Respecte a la distribució territorial del total de plançons de fruiters no cítrics, destaca la província de València, amb una producció de 2.588.558 plançons, que van suposar un 78% de la producció de la Comunitat Valenciana. S'ha de subratllar la producció de plançons d'ametler, amb 874.394 exemplars (81,3% del total dels ametlers de la Comunitat Valenciana); d'oliveres, amb 274.029 unitats (98%), i de caquis, amb 428.050 unitats (88%).

A Castelló, es van produir 385.775 unitats, xifra que va representar un 10,4% de la producció de la Comunitat Valenciana i va suposar una disminució d'un 36,3% respecte a 2023.

La producció va estar molt centrada en els plançons d'ametlers, amb 62.500 unitats, que representen un 16,2% de la producció de plançons de la província. La va seguir en importància la producció de plançons de magraners, amb 66.640 unitats, que van suposar una disminució respecte de 2023 d'un 7,4%. En tercer lloc, la producció de plançons de caqui va arribar a 57.110 unitats, que van suposar un 14,8% de la producció de plançons totals de la província.

A Alacant, la producció de plançons de fruiters va arribar als 346.172 exemplars, que van suposar un 10,4% de la producció total de la Comunitat Valenciana. En 2023 la producció de plançons a Alacant va experimentar una disminució de la producció d'un 45,4% respecte a 2023. La producció es va centrar especialment en l'ametler, amb 138.223 unitats, xifra que va representar un 40% de plançons de la província i un 12,8% del total d'ametlers de la Comunitat Valenciana.

D'altra banda, en la producció de plançons de fruiters no cítrics, a més de la varietat comercial destinada a la producció dels fruits, cal considerar també l'espècie fruitera i varietat que exercix de patró. En els vivers de la Comunitat Valenciana es van produir en 2024 un total de 848.543 exemplars de patrons, cosa que va suposar un augment d'un 56,3% respecte a 2023.

Per espècies, en la Comunitat Valenciana va destacar la producció de patrons de garrofera, amb 357.920 unitats (42,2% del total). El segon grup de patrons sense empeltar va ser el de les espècies del gènere *Prunus* i els seus híbrids: 273.270 unitats que representen un 32,2% de la producció total. El grup de patrons de caqui va obtenir una producció de 94.500 unitats (11,1% del total).

Per a acabar l'anàlisi de la producció de plançons fruiters, s'incorpora el gràfic 8.15, històric i comparatiu dels principals plançons produïts en la Comunitat Valenciana entre els anys 2014 i 2024 i les espècies: cítrics, caqui, fruiters d'os (albercoquer, cirerer, prunera, bresquillera i nectariner), ametler, olivera i magraner.

Destaca el descens continuat de la producció de plançons d'ametler, una estabilització dels cítrics, i una tendència a la disminució de plançons d'olivera.

2.3. Material vegetal de vinya

L'obtenció de noves plantes de vinya es realitza a partir dels ceps denominats peus mare. Estos ceps són de dos classes: els destinats a obtenir estaques per a patrons i, d'altra banda, els dedicats a produir gemmes de varietats comercials, que s'empeltaran sobre els patrons.

Les superfícies de peus mare de vinya en els vivers de la Comunitat Valenciana en 2024 es detallen en el quadre 8.14 i en el gràfic 8.11. A l'obtenció de patrons es van destinar 1.142 hectàrees, de les quals un 47,8% es van destinar a la producció del patró 110-R (546 ha). Altres patrons que també van tindre una certa rellevància van ser el 140-Ru (189 ha), el 1103-P (167 ha), Fercal (88,6 ha) i el SO4 (79,5 ha).

Per a obtenir gemmes de varietats comercials es van destinar 419,7 hectàrees. Entre les diferents varietats, van destacar les varietats Airén, que va ocupar un 28,1% de la superfície, (118,1 ha) i Boval, que va representar-ne un 17,1% (71,7 ha).

Tal com pot observar-se en el quadre 8.15, les estaquetes de patrons plantades sense empeltar (s'empeltaran després d'arrelar) van arribar a 1,9 milions d'unitats produïdes, xifra una mica inferior a 2023, en un 27,9%. Van destacar-ne, sobretot, les del 140-Ru (35,4%), seguides per les del 110-R i 1103-P, majoritàriament.

La plantació d'estaques ja empeltades (també coneguda com a planta empelt) va ser de 32,85 milions d'unitats, cosa que va suposar un augment d'un 6,1% respecte del 2023, repartides entre les empeltades amb material certificat, amb 26,4 milions d'estaques (80,4%); estàndard, 6,3 milions d'estaques (19,3%), i material base, amb 118.980 unitats (0,36%).

Entre els empelts certificats van destacar els fets amb gemmes certificades de la varietat Airén, amb 7,8 milions de plantes; de macabeu, 3,6 milions d'unitats, i de garnatxa tintorera, 2,8 milions

d'unitats. Per als empelts realitzats amb material estàndard les gemmes procedien majoritàriament de les varietats Airén, 1,3 milions d'unitats; Palomí fi 0,7 milions d'unitats, i Eva, amb 0,47 milions d'exemplars com més nombroses.

2.4. Plantes hortícoles i llavors

La producció de plantes hortícoles per part dels planteristes registrats en la Comunitat Valenciana en 2024 va arribar a prop de 1.251 milions d'unitats, xifres que figuren detallades per espècies i província de producció en el quadre 8.16. Esta xifra total suposa una disminució del 16,5% respecte de 2023.

Atesa la producció provincial, Alacant va representar un 81,4%, del total de la Comunitat Valenciana; València, un 15,3%, i Castelló, un 2,3%.

En tota la Comunitat Valenciana, l'espècie amb major nombre de plantes produïdes va ser la ceba, amb 521,3 milions (41,7% del total); seguida del bròcoli, amb 223,4 milions (17,9%), i l'encisam, amb 199,2 milions de plantes (15,9% sobre el total).

A Alacant la producció de plantes hortícoles va estar centrada també en la ceba, bròcoli i encisam. Estes tres espècies, amb 822 milions de plantes, van representar el 80,7% de la producció provincial. Estes produccions van tindre una disminució d'un 21,5% respecte de 2023. La ceba, per si mateixa, ja va suposar el 41,3% de la producció provincial de plantes hortícoles, mentres que el bròcoli i l'encisam van representar-ne cada una el 21,5% i el 17,8%, respectivament.

Per part seua, a València destaca la producció de plàntules de ceba, que va arribar a 99,1 milions de plantes venudes, xifra que va suposar un 52% de les hortícoles de València. Destaca la posició dominant d'esta producció a conseqüència de la tendència al cultiu de ceba amb planter mecanitzat en detriment de la sembra directa. La seguix la producció de plantes de cols de fulla llisa, amb el 18,9% del total de la província. Per part seua, la producció de plantes de cols xineses, també amb 18,9 milions d'unitats, va representar igualment un 9,9% del total de la província.

Per a acabar, es van dedicar 568,6 hectàrees a la producció de llavors en la Comunitat Valenciana, de les quals la majoria van ser d'arròs. Així, a la producció de llavors d'arròs es van destinar 553 hectàrees íntegrament a València. A més, com pot vore's en el quadre 8.17, també es van produir llavors d'altres espècies, entre les quals destaquen la destinada a producció de llavors de faves i fesols.